

Tilskuddsgrunnlaget på bakgrunn av KOSTRA

Tilskudd til grunnskoler godkjent etter friskolelova beregnes med utgangspunkt i kostnadene i de kommunale grunnskolene, som rapporteres gjennom KOSTRA. Disse dataene ligger på hjemmesidene til Statistisk sentralbyrå:

<http://www.ssb.no/>

Nedenfor får du en beskrivelse av hvor du finner tabellene du skal bruke i satsberegningen.

Regnskapstall som brukes ved beregning av satser til grunnskoler hentes slik:

SSB.no/ → gå til Statistikkbanken → Offentlig sektor → KOSTRA → Kommuneregnskap → velg tabell: **12367 Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)** → velg statistikkvariable, region, regnskapsomfang (kommuner/fylkeskommuner), funksjon, art og år som inngår i grunnlaget → vis tabell, fortsett → tall fremkommer i tabellen og filen kan lagres i Excel format.

Tjenestetall som brukes ved beregning av satser til grunnskoler hentes slik:

SSB.no/ → gå til Statistikkbanken → Utdanning → Grunnskoler → Elever i grunnskolen → velg tabellene:
11974: Årstimer til undervisning- grunnskole (K)
11971: Antall kommunale grunnskoler og antall elever i kommunale grunnskoler (K)
→ velg statistikkvariabel, velg region og år som inngår i grunnlaget → vis tabell, fortsett → tall fremkommer i tabellen og filen kan lagres i Excel format.

11980: Elever i grunnskole, etter eierforhold og årstrinn (K)
→ velg statistikkvariabel, velg region, eierforhold, årstrinn og år som inngår i grunnlaget → vis tabell, fortsett → tall fremkommer i tabellen og filen kan lagres i Excel format.

12285: Gruppestørrelse, etter årstrinn (K)
→ velg statistikkvariabel, velg region, årstrinn og år som inngår i grunnlaget → vis tabell, fortsett → tall fremkommer i tabellen og filen kan lagres i Excel format.

Tabellene kan også hentes frem ved å legge inn tabellnummer i søkefeltet på startsidene til SSB.

Beregning av tilskuddssatser for grunnskoler godkjent etter friskoleloven

Modellen for beregning av knekkpunkt og ukorrigerte satser er basert på en regresjonsanalyse av gjennomsnittlig skolestørrelse og kostnader pr skole i alle kommunene i landet. Analysen beregner hvor knekkpunktet skal ligge (antall elever) og beregner størrelsen på den ukorrigerte satsen over og under dette knekkpunktet som danner grunnlaget for den videre beregning av satsene.

I grunnlaget for 2017 ligger knekkpunktet på 47 elever.

En skole med 60 elever vil for de første 47 elevene få tilskudd etter en høy sats, og tilskudd etter en lavere sats for de 13 siste elevplassene.

Beregning av satser for barne- og ungdomstrinnet.

Elever på ungdomstrinnet har flere undervisningstimer enn elever på barnetrinnet. Kostnaden pr elev på ungdomstrinnet er derfor høyere enn på barnetrinnet.

Trekk

Det skal foretas trekk for øremerkede tilskudd etc i de tilfeller disse tilskuddene finansierer oppgaver som kun er i den offentlige skolen, eller det blir gitt tilsvarende øremerkede tilskudd til de frittstående skolene i tillegg til satsene.

Lønns- og prisvekst

Satsene for 2019 bygger på regnskapstall fra kommunene for 2017, og korrigeres for forventet lønns- og prisvekst fra 2017 til 2018 og fra 2018 til 2019.

Kostnadsgrunnlag

Beregningsmodellen er basert på kostnadene *Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole og Korrigerede brutto driftsutgifter til skolelokaler.*

Tallmaterialet er hentet fra KOSTRA og GSI. Eksemplet viser beregninger basert på tall for Halden kommune i 2017.

Faktorer satsene bygger på:	Kilde i KOSTRA / GSI	Tall i 1000 kroner
Korrigerede brutto driftsutgifter - funksjon 202 grunnskole - kommunekonsern	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	318 279
Minus		
Andre salgs- og leieinntekter funksjon 202	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	616
Pluss		
Korrigerede brutto driftsutgifter - funksjon 222 skolelokaler - kommunekonsern	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	32 408
Minus		
Andre salgs- og leieinntekter funksjon 222	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	42
Minus		
Avskrivinger skolelokaler	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	15 256
Sum kostnader Halden kommune		334 773

Kostnader til spesialundervisning og opplæring for språklige minoriteter i skoler godkjent etter friskolelova dekkes av kommunene, og trekkes derfor ut av tilskuddsgrunnlaget. Uttrekket beregnes ved å finne andelen av den samlede undervisningen som går med til denne typen undervisning.

I modellen beregnes kostnaden til spesialundervisning ved at andelen undervisning til disse formålene multipliseres med korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole - funksjon 202 i KOSTRA.

Datakilde er KOSTRA og GSI, der følgende grunnlagsdata hentes for Halden kommune:

Faktorer satsene bygger på:	Kilde i KOSTRA / GSI	Antall årstimer
Årstimer spesialundervisning	Tabell: 11974: Årstimer til undervisning – grunnskole (K)	31 914
Pluss		
Årstimer særskilt norskopplæring	Tabell: 11974: Årstimer til undervisning – grunnskole (K)	7 515
Pluss		
Årstimer morsmålsopplæring	Tabell: 11974: Årstimer til undervisning – grunnskole (K)	114
Pluss		
Årstimer tospråklig fagopplæring	Tabell: 11974: Årstimer til undervisning – grunnskole (K)	8 666
Sum Halden		48 209
Årstimer til undervisning	Dette tallet hentes fra GSI, velg følgende på 1. Linje med knapper: grunnskole, 2017-18, Komm. og interkomm. gr. skoler og komm. sentralt. Velg følgende fra 2. linje med knapper: rapport velg annet, årstimer til satsberegning, velg nivå hele landet og kommuner 2017-18, visning	184 538

For å komme frem til korrigerede brutto driftsutgifter til ordinær grunnskole for Halden kommune, må kostnader til spesialundervisning og undervisning for språklige minoriteter trekkes fra:

Andelen av disse kostnadene beregnes slik: $48\,209 \cdot 100 / 184\,538 = 26,12415871$

Kostnadene utgjør: $318\,279 \text{ kr} \cdot 26,12415871 / 100 = 83\,147,71110015 \text{ kr}$ (tall i tusen kroner)

Korrigerede brutto driftsutgifter til **ordinær** grunnskole for Halden kommune beregnes ut fra dataene i tabellene foran og blir da slik:

$[(318\ 279 - 611 + 32\ 408 - 42 - 15\ 256) - 83\ 147, 71110015]$ kr = 251 625, 28889985 kr
(tall i tusen)

Trekk for øremerket tilskudd til økt lærertetthet

Høsten 2013 fikk noen kommuner utbetalt tilskudd til økt lærertetthet på ungdomstrinnet etter gitte kriterier i henhold til retningslinjene for tilskuddsordningen. Tilskuddet gis kun til offentlige skoler. Skoler godkjent etter friskolelova er ikke omfattet av denne ordningen.

I modellen korrigeres tilskuddsgrunnlaget i den enkelte kommune for det tilskuddet kommunen har fått utbetalt. Uttrekket gjøres før regresjonsanalysen kjøres for å finne knekkpunkt. Tilskuddsordningen avsluttes våren 2017. Liste over utbetalt tilskudd for våren 2017 ligger ved som vedlegg.

Korrigert tilskuddsgrunnlag for Halden kommune for 2017 blir slik:

$251\ 625, 28889985 - 3\ 721 = 247\ 904, 28889985$

Beregning av knekkpunkt

Knekkpunktet for differensiering av satsene beregnes ved hjelp av regresjonsanalyse av gjennomsnittlig skolestørrelse og kostnad pr skole i alle landets kommuner. I denne regresjonsanalysen er sum kvadrerte avvik mellom estimerte tall (tildelinger) og de gitte data (kostnader) minimert.

Gjennomsnittlig skolestørrelse beregnes slik:

Antall elever i kommunale grunnskoler /antall skoler i kommunen = Gjennomsnittlig skolestørrelse.

Eksempel, Halden kommune:

Antall elever i denne kommunen	3 555
Antall skoler i denne kommunen	12
Gjennomsnittlig skolestørrelse	$3\ 555\ \text{elever} / 12\ \text{skoler} = 296\ \text{elever pr skole}$
Kostnad pr skole	$\text{Tilskuddsgrunnlag } 247\ 904 / 12\ \text{skoler} = 20\ 659$

Denne beregningen gjøres for **alle kommunene** og danner grunnlaget for regresjonsanalysen. Utdanningsdirektoratet har brukt statistikkprogramvaren SPSS til å utføre analysen.

Analysen viste følgende knekkpunkt basert på grunnlaget fra KOSTRA-tallene i 2017:

Antall elever	Ukorrigert sats
Til og med 47	165,2907
Fra 48	66,7008

For å korrigere for ulike kostnader på barnetrinnet og ungdomstrinnet, skal kostnaden pr elev korrigeres for en "kostnadsandel" i henholdsvis barnetrinnet og ungdomstrinnet.

Beregning av forholdet mellom barnetrinn og ungdomstrinn

Elever på ungdomstrinnet har flere undervisningstimer enn elever på barnetrinnet. Dette gjør at kostnaden pr elev på ungdomstrinnet er høyere enn for barnetrinnet. KOSTRA skiller ikke mellom utgifter på barnetrinnet og ungdomstrinnet. Forskjellen i kostnadene beregnes

derfor med bakgrunn i forholdet mellom elever og lærere på henholdsvis barne- og ungdomstrinnet.

Nødvendig beregningsteknisk dokumentasjon er:

Faktorer satsene bygger på:	Kilde i KOSTRA	Antall elever
Antall elever 1. – 7. årstrinn	11980: Elever i grunnskole, etter eierforhold og årstrinn (K)	431 810
Antall elever 8. – 10. årstrinn	11980: Elever i grunnskole, etter eierforhold og årstrinn (K)	177 091
Antall elever i kommunale grunnskoler	11971: Antall kommunale grunnskoler og antall elever i kommunale grunnskoler (K)	608 901
Lærertimer barnetrinn	12285: Gruppestørrelse, etter årstrinn (K)	24 967 158
Lærertimer ungdomstrinn	12285: Gruppestørrelse, etter årstrinn (K)	10 742 158

Andel lærere på barnetrinnet kontra ungdomstrinnet:

(Lærertimer barnetrinnet **24 967 158**) / (elever barnetrinnet **431 810**) = 57,81977722

(Lærertimer ungdomstrinnet **10 742 158**) / (elever ungdomstrinnet **177 091**)
= 60,65897194

Andel lærere på barnetrinnet kontra ungdomstrinnet 57,81977722
/ 60,65897194 = 0,95319415

DVS.: LÆRERTETTHETEN ER CA 4,68 % LAVERE PÅ BARNETRINNET ENN PÅ UNGDOMSTRINNET.

Andel barnetrinnet

Elever i grunnskolen / [elevtall på barnetrinnet + (elevtall ungdomstrinnet / andel lærere på barnetrinnet kontra ungdomstrinnet)] = Andel barnetrinnet

608 901 / [431 810 + (177 091 / 0,95319415)] = 0,98591976

Andel ungdomstrinnet

Elever i grunnskolen / [elevtall på ungdomstrinnet + (elevtall barnetrinnet * andel lærere på barnetrinnet kontra ungdomstrinnet)] = Andel ungdomstrinn

608 901 / [**177 091** + (**431 810** * 0,95319415)] = **1,03433257**

Kontroll av beregningen:

[(431 810 * 0,98591976) + (177 091 * 1,03433257)] / 608 901 = 1,0

På bakgrunn av flere lærertimer i ungdomsskolen enn i barneskolen, fordeles de ukorrigerede satsene mellom barne- og ungdomstrinn slik:

Eksempel for de 47 første elevene

Ukorrigeret sats for barnetrinnet (BT): $kr\ 165,2907 * 0,98591976 = kr\ 162,9634$

Ukorrigeret sats for ungdomstrinnet (UT): $kr\ 165,2907 * 1,03433257 = kr\ 170,9655$

Fordelingen mellom barne- og ungdomstrinn på de ulike intervallene blir slik:

Grense	Ukorrigeret sats	Grunnlag for beregning av tilskuddssats BT	Grunnlag for beregning av tilskuddssats UT
Til og med 47	165,2907	162,9634	170,9655
Fra og med 48	66,7008	65,7616	68,9908

Korrigerer for 100 % avgift til Statens Pensjonskasse (SPK)

I følge friskolelova, § 6-1 skal grunnskolene få innarbeidd 100 % av gjennomsnittlige utgifter til pensjonsinnskudd i offentlige skoler i tilskuddsgrunlaget sitt. Driftstilskuddet blir utbetalt med 85 %, pensjonstillegget må derfor justeres opp slik at tilskuddet til SPK blir dekt fullt ut ved utbetaling av 85 % av tilskuddet. Vi må derfor øke satsene slik at når en beregner 85 % av tilskuddsgrunlaget, inneholder statstilskuddet 100 % SPK-avgift.

Denne korrigeringen beregnes slik:

Følgende regnskapstall fra KOSTRA ligger til grunn for beregningen:

- Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole
- Lønnsutgifter til grunnskole, Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)

Lønnsutgifter er inkludert arbeidsgiveravgift og arbeidsgivers andel av SPK-avgift og må derfor korrigeres for dette.

Lønnsandelen av korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole beregnes slik:

- Lønnsutgifter til grunnskoler eksklusive arbeidsgiveravgift og arbeidsgivers andel av SPK-avgift og divideres med korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole.

$$41\ 571\ 186 / 57\ 202\ 888 = 72,6732\%$$

Omregningsfaktoren for 100 % SPK blir slik:

$$\begin{aligned} 0,85X &= 100 \\ X &= 117,65 \end{aligned}$$

Økning i satsen for de 47 første elevene på grunn av 100 % SPK beregnes slik:

Lønnsandel av sats	162,9633 * 72,6732 % =	118,4307
Andel SPK	118,4307 * 10,25 % =	12,1392
Omregna tillegg for 100 % SPK	12,1392 * 1,1765 =	14,2817
Økning i sats pga 100 % SPK		<u>2,1426</u>

Ny "ukorrigert" sats for de 47 første elevene blir da slik:

Til og med 47 elever	165,2907	162,9634
Økt SPK		2,1426
		165,106

Endringen i "ukorrigerte" satser for det andre intervallet beregnes på samme måte og blir slik:

	Barnetrinn	Ungdomstrinn
<i>Ukorrigert sats 47 elever</i>	162 963,3591	170 965,5467
Lønnsandel sats (72,67 %)	118 430,7349	124 246,1831
Andel SPK	12 139,1503	12 735,2338
Omregna tillegg for 100 % SPK	14 281,7104	14 983,0025
Økning i stats pga 100 % SPK	2 142,5600	2 247,7688
Korrigert sats til og med 47 elever - 100 % SPK	165 105,9191	173 213,3155
<i>Ukorrigert sats fra og med 48 elever</i>	65 761,5882	68 990,7593
Lønnsandel sats (72,67 %)	47 791,0695	50 137,8124
Andel SPK	4 898,5846	5 139,1258
Omregna tillegg for 100 % SPK	5 763,1848	6 046,1815
Økning i stats pga 100 % SPK	864,6002	907,0557
Korrigert sats fra og med 48 elever - 100 % SPK	66 626,1884	69 897,8150

Korrigerings for lønns- og prisvekst, endringer i SPK-avgift og timetallsutvidelse på barnetrinn

Da satsene for 2019 bygger på regnskapstall for 2017 fra kommunene, må de også korrigeres med forventet lønns- og prisvekst på 2,7 % fra 2017 til 2018 og 2,9 % fra 2018 til 2019. Videre korrigeres satsene med endring i SPK-avgiften fra 2017 til 2019 med 0,62 %, vektet med en lønnsandel på 72,6732 %.

Eksempel på korrigering av satsen til de 47 første elevene på barnetrinn:

Sats for de 47 første elevene på barnetrinnet justert for 100 % SPK:	165 105,92
Pluss	
Forventet lønns- og prisvekst 2017 – 2018 (2,7 %)	4 457,86
=	
Korrigert sats 2018 nivå	169 563,78
Pluss	
Forventet lønns- og prisvekst 2018 – 2019 (2,9 %)	4 917,35
=	
Korrigert sats 2019 nivå	174 481,13
Pluss	
Endring i arbeidsgivers andel SPK-avgift fra 2017 til 2019	786,17
=	
Korrigert sats 2019 nivå justert for endring SPK-avgift	175 267,30
Sats 2019	175 267,30
Avrundet sats 2019	175 300

Disse beregningene gjøres for alle intervallene både på barnetrinn og ungdomstrinn. Vi får da følgende satser for 2019:

Satser for tilskudd (i kroner pr elev)	Til og med 47 elever	Fra og med 48 elever
Barnetrinn	175 300	70 700
Ungdomstrinn	183 900	74 200

Beregning av satser for frittstående grunnskoler i utlandet

Satsene for grunnskoler i utlandet er basert på satsene til grunnskoler i Norge, men skolene i utlandet er ikke omfattet av momskompensasjonsordningen. Satsene blir derfor justert opp med en korreksjonsfaktor for moms.

For å beregne momskorreksjonsfaktoren trenger vi følgende tall fra KOSTRA:

Faktorer satsene bygger på:	Kilde i KOSTRA	Tall i 1000 kroner
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, konsern - funksjon 202	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	57 202 888
Mva-kompensasjon påløpt i driftsregnskapet, grunnskole	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	624 468

Korreksjonsfaktoren beregnes slik:

Mva-kompensasjon påløpt i driftsregnskapet, grunnskoler dividert på korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, konsern

$$(624\,468 / 57\,202\,888) * 100 = 1,09 \%$$

Satser til frittstående grunnskoler i Norge korrigeres med en momskorreksjonsfaktor på 1,09 % og vi får følgende satser til frittstående skoler i utlandet for 2019 (avrundet):

Satser for tilskudd (i kroner pr elev), utlandet	Til og med 47 elever	Fra og med 48 elever
Barnetrinn	177 200	71 500
Ungdomstrinn	185 900	75 000

Sist oppdatert 8. oktober 2018

Vedlegg: Tilskudd til økt lærertetthet på ungdomstrinn i kommunene – 2017.

Kommune	Sum tilskudd våren 2017
0101 Halden	3 720 654
0104 Moss	1 240 218
0105 Sarpsborg	3 307 248
0106 Fredrikstad	2 893 842
0111 Hvaler	826 812
0124 Askim	1 240 218
0125 Eidsberg	2 067 030
0128 Rakkestad	1 653 624
0136 Rygge	2 067 030
0211 Vestby	1 240 218
0213 Ski	2 067 030
0217 Oppegård	826 812
0221 Aurskog-Høland	1 240 218
0226 Sørums	2 893 842
0229 Enebakk	1 240 218
0230 Lørenskog	3 307 248
0231 Skedsmo	1 653 624
0235 Ullensaker	3 307 248
0236 Nes	2 067 030
0237 Eidsvoll	2 067 030
0238 Nannestad	2 067 030
0301 Oslo	23 977 548
0402 Kongsvinger	826 812
0403 Hamar	1 653 624
0412 Ringsaker	826 812
0417 Stange	1 240 218
0427 Elverum	2 893 842
0428 Trysil	1 240 218
0502 Gjøvik	1 653 624
0528 Østre Toten	1 653 624
0538 Nordre Land	826 812
0602 Drammen	2 067 030
0605 Ringerike	1 653 624
0624 Øvre Eiker	2 480 436
0625 Nedre Eiker	3 307 248
0701 Horten	3 307 248
0702 Holmestrand	1 653 624
0704 Tønsberg	3 307 248
0709 Larvik	5 787 684
0710 Sandefjord	7 027 902
0711 Svelvik	1 240 218

0716 Re	1 653 624
0722 Nøtterøy	3 720 654
0805 Porsgrunn	3 307 248
0806 Skien	8 268 120
0814 Bamble	1 240 218
0817 Drangedal	826 812
0834 Vinje	413 406
0906 Arendal	3 307 248
0926 Lillesand	1 653 624
1001 Kristiansand	7 027 902
1002 Mandal	2 893 842
1003 Farsund	1 240 218
1004 Flekkefjord	1 653 624
1014 Vennesla	2 067 030
1017 Songdalen	1 240 218
1102 Sandnes	5 787 684
1103 Stavanger	6 614 496
1106 Haugesund	2 067 030
1120 Klepp	2 067 030
1121 Time	1 653 624
1124 Sola	826 812
1149 Karmøy	1 653 624
1201 Bergen	4 547 466
1221 Stord	1 240 218
1243 Os	2 067 030
1246 Fjell	2 067 030
1247 Askøy	1 653 624
1253 Osterøy	1 653 624
1426 Luster	413 406
1505 Kristiansund	4 134 060
1528 Sykkylven	1 653 624
1535 Vestnes	826 812
1554 Averøy	1 240 218
1601 Trondheim	9 508 338
1638 Orkdal	1 240 218
1648 Midtre Gauldal	1 240 218
1657 Skaun	1 240 218
1663 Malvik	1 240 218
1702 Steinkjer	2 067 030
1714 Stjørdal	3 307 248
1719 Levanger	2 480 436
1721 Verdal	2 067 030
1738 Lierne	413 406
1751 Nærøy	1 240 218
1804 Bodø	1 653 624
1820 Alstahaug	413 406

1824 Vefsn	2 067 030
1826 Hattfjelldal	413 406
1828 Nesna	413 406
1833 Rana	826 812
1870 Sortland - Suortá	1 653 624
1871 Andøy	826 812
1902 Tromsø	4 960 872
1927 Tranøy	413 406
1931 Lenvik	826 812
2004 Hammerfest	1 240 218